

ایکڑھی جلد

صافی : ۳۵

۱۴ مارچ ۱۹۱۸

کتاب

عالمه حقوق

اسلاميتن اول وصورکا ازدواج

نواع عقده

عصر سعادتده قيز کوی طرفدن ايستنجله باشقه برماق بولور عاقبنی صورتده ان توجهنه کيديریدی. قيزک سنأ کوجوکلک بوياده برماق تشکيل ايتدی. بئزک زفاف، يني سنک بويورک صاعلا لاندن نه زمانه قدر تاخير ايديریدی. حضرت عائشه هنوز آلتی [بخاری ج ۶ ص ۱۳۴، مسلم ج ۴ ص ۱۴۲، ابن ماجه ج ۱ ص ۲۹۶] باخود پدی سکر ياشارنده [ابن ماجه ج ۲ ص ۲۹۷، نسائي ج ۲ ص ۷۷، مسلم ج ۴ ص ۱۴۲] ايک ييگير (ع. م. م.) نه تزويج ايدیدی. زفافلی دوقوزنده ايگير اولدی. [ابن ماجه، نسائي، مسلم، بخاری ... متقا.]

کيرکده تزويجده بالارک، باخود دیکر و ليرلک وظيفه سي ایدی؛ کؤر ی بولونیدی، تزويج ايديریدی. بعضأ بولور ايچون کفر اولان تزويج آرادنیده اولوردی. نعلکه يوقارنده کيدیکي اوزره حضرت عمر طول قلش اولان قیزی حصه (ر. ع. ک.) تزويج ايچون ويکير، عثمان (ر. ع.) بهراجت ايکي، نهايت ايستمي اوزرنه حضرت پيغمبره تزويج ايتدی. [نسائي ج ۲ ص ۷۷]

شوقده وارک کيرکده تزويجده زمايرلی آلتی لازم کوريلوریدی. کيرک کرک باکر، کرک ثيب اولسون زوره توجولری جائز دکدی. انصاردن (خسلا)، کيب اولان قیزی (خسلا) يکي کدی آرزوسي خلانده اولورق زوره تزويج ايئدی ایدی. (خسلا) حضرت پيغمبره هراجت ايله شکايت ايئدی. حضرت پيغمبر اولوازه دهرک نکاحی رد بويوردیر. [نسائي ج ۲ ص ۷۸، بخاری ج ۶ ص ۱۳۵، ابن ماجه ج ۱ ص ۲۹۶]

حضرت عائشه ديوکر: «برکون بکا کتب بر قيز (باکره) کدی. کندی ايستدیکي حلالده ياشاسک باشندن صامق ايچون برادرزاده سنه تزويج ايئدی کدی سوبدی. ايدهرعلله اسلام نه مومکانه مسلمان عرض ايتدم. بر آدم کوندره کرک قيزک ياشاسی چاغيرتدی. پيغمبر (ع. م. م.) اوکا: «قيزک نکاحی کندی ائتددر» بويوردیر. [ابن ماجه ج ۱ ص ۲۹۶، ابو داود ج ۲ ص ۲۹۶، بئزک اوزرنه: قيز ياشولالده بابام ب تزويجی قبول ايتدم، شوقده کرک مقصدم، بوخصوصه قادقيلر ايچونده سوز بولونبولور دانيق ميدانه چيقارق ایدی..» دیدی [نسائي ج ۲ ص ۱۷۸] حضرت پيغمبر درلردی که «باکح خوصصه ثيب [۱] کندی وليستدن ائقدن باکهرندن اذن ايسته تيلير، بونک اذنقه سکوتدیر» [مسلم ج ۴ ص ۱۴۱، ماجه ج ۱ ص ۲۹۵، نسائي ج ۲ ص ۷۷،

[۱] الام احق بنفسها ... الام، کله سي، ثيب، بکر اولسون قوجهي بولونيان قازن ديمک ايسده بوراده يالکيز ثيب معناسی افاده ائگنده در، سندی، ابن ماجه کنارنده ا ۲۹۵

مدافعه به چالشمه کزی، حالا بؤکاملرک «بازر برادی شخصیت» مالک اولسادق يزي ادعا ائگه کزی بيلمه ناصل تفسير ائجل! باری، رودی حفته اولدنی کي بولار حفتهده بورتولن تقييدک وغرولنی قبول ايدمرک معانيز بر اعدادن اولر کيمه کز:

۵ - بن مئشمکه: «بر ادبيات تاريخی نه قدر مختصر اولورسه اولسون يالکيز شاعرلی دکا، تارتری، مورخلی، فيلسوفلی، اخلاقوی احتوا ائک و ادبياتک سائر مذمت عنصرلره نه درجه به قدر ائگدمار بر نکابل تقييد ايتدیکي کوسترمک مجبور ايتددر. نسائي ومغنی حياتک عموی قادروسي ايجه آلتيهوي سکی شعرا تذکره لری تقليدأ صيرانان بر طاق ترجمه حال، نه قدر مفید اولورسه اولسون، هر حالده بويوک بر شي احتوا ائز. چيا چيکيز استیلاسی، بيورک ظهوری هندستانده اسلام دولترليک تشکيل ايران ادبياتده نه تاثير يلايدی؛ ايراک معماريس، مينياويچليک، موسيقي ايله ادبياتی آراستنه راطلر و ايرمد؛ ايرانده شعر صنعتک حياتده کيفي وحيات ايله راطلي ناصلدی؛ اسکی ايران وزنی چيون اوردن غائب اولارق عرب وزنی اونک بريته قام اولدی؛ عربلر دن آزيان ادبي شکارله صرف ملي شکارلر هسانکيليرده غرب مديقرلرک بحث ايتدکيلر عجم تشايبک منشأ وماهيتي ندر؛ حايلوکه برسلطانی مآذونک بولری مختصر، عموی برصونده بيلمی ايجاب ايدردی.»

بو مطالعه لر قارشی بر معدن اولق اوزره بولری دوشونديکيزی، يالکيز، کتاک سلطانيلر ايچون يازيلدي، اکر دارالفنون مخصوص اولسه او جهتاری کمالأ يازجقکزي سويلورسکر. دارالفنونده تدريس مقصيده يازيلش اولان «سر آندان سخن» کرده مع التأسف ترجمه حالردن عيارتدر. حايلوکه بر تاريخ ادبيات نکاحی نه قدر مختصر اولورسه اولسون، بونو بوجهناری مختصرجه کوستره بيليردی. هر هانکي بر مسئله حفته صحيفه لر، جلدلره يازی يازيله چيکي، به عني مسئله ي يالکيز عموی خطلره قيصه جه آلتا قنده قالمدر. اوروباده يولترزده يازيلش بر چوق اثرلری تدقيق ايدمک اولورسکر، بش آلتی بويوک جلد معنوياتک کوچوک بر رساله ده ناصل خلاصه ايديله بيلمکي کورورسکر. مثلا «قرووازه» لر، بش بويوک جلدک «يونان ادبياتی تاريخی» کور کوچوک بر جلد به عني وضوح ايتدی، وعموی خطلرلر هيچ برنی غائب ايتدک صيقيده بر بيلمشلد.

پيشنده -

کوسر بولر زاده محمد فؤاد

حکيم منوچهری ده کندی اونک شاکر دلری زمه سندن صابار. «شعاری» وازی، عسجدي، مهرزی، فرخی، ميستانای، منيعک ترمذی چنگيزن، شياپی، خری، ترمذی، فردوسی، طوسی، اسدی، طوسی، بهراي سرخسی، زبني، سکزی، مسودی، بزر جهر قاني، او چيغه سکاکی مهرزی، راشدی، المرح سجزی، کي معاصرلی هپ اوکا بويوک ايتديلر ... بونون بو مختلف شهادتدن سورکا آرتق «عصری» حفته ک اسکی مطالعه کزدن بئزک ضروري اولوروی؛ يوقه بونون بوشاعرلر کونکده کيرکده، ملت فرسک ادبياتيه ياقيندن توغل ائتمش» آدامليردیر:.

اسدی، طوسی به کلتجه: فردوسينک استادی اولان «واسکی استاد حفتهده اسکی ويکی بونون تذکره مؤلفری چوق قديرکاز داورايرلر. حق «هدايت» اونک حفته «اذ فحول فصحا وبلغای خواصان و استاد شعراي آسمان و مقتداي پارسى کويان عرسا بود» ديور. اسدينک «اوان» حاکی «شاه ابودلف کزکی نامه تنظيم ايتدیکي «کرشاسب نامه» سی طبق «شبهان» کي موضوعی احی ايران دستانندن ايتک معروف و قيبلى بر اثر در. حق «عقدت کاشانی» خلاصه اشعار وزنه دلا افکاک» عنوانی تذکره سندن «بعضاريک کرشاسب نامه ي فردوسينک شبهانسه ترجيح ايتدکيلری» سويلر. فالحقيقه «اسدی» نه قدر بويوک برشاعر اولورسه اولسون، «شبهان» نک ايران اديتاتده کي موقی باشاد؛ يالکيز شوقده اولتاملی که «کرشاسب نامه» کي ايران اوپه سنه قائم بر نامه، يامزش اولان اسدی بويوک بر استاددر؛ ويلماسه قصيده لر «منظره» طرزی صوفدر. «زمين ايله آسمانی، کبر ايله مسلمی، قوس ايله زمی، کيجبه يله کوروزی» منظره ايديردک يازدنی قصيده لر او قدر معروفدر که، مثلا «عميد دلي» نک «مي ونبان» منظرلر مشهور قصيده کي چوق قصيده لر هپ «اسدی طرزی» عد اولونور.

ايته عزيزی، کوربويرسکر که «عصری» کي، «اسدی» کي، کرک «رشيد ووطا» کي، «عربلر ده متني نک اثرلری نامل سبل متع ايسه بيلمده ده فرخی نک کيلکيلر اولمدر» ديه توصيف ايتدیکي «فرخی» کي ايران شاعر و تذکره جيلاری هچده سنک کي طايبيورلر. «عصری» کي «اسدی» حفته ک مطالعه لر يي قيبتي برديل اولارق نقل ايتدیکم «تجمع الفصحا» مؤلتي، «فرخی» ايچون: «حکيم فرخينک شاعرلکده مهقوب بر طرزی وادرد؛ لطيف، مسرت انکيز عاشقانه غزلار يازمشر. سوزلری سبل متعده. سعيده نک غزيلر اچندک موقی نه ايسه اولکده سعدي کي آراستنده کي موقی اولمدر» ديور. بن ايران ادبياتيه ک اوزافدن اشتغال اولسه بيله، اسکی يک بو قدر ايران شاعر و تذکره جيلارنک شهادتلی قاروشينده، سزک حالا «باريه دومه ستار» کي تکلشلفی

عینی زمانه حضرت پیغمبرک عموجه سی حضرت
جزه ک صفیر قیزی عمر بن سلمه بز تروخ ایدینی
حقدن ک سخته استاد ایدیسوری . عمر ، علی ،
عبدالله بن مسعود ، ابن عمر ، ابو هریره حضرت اتن صوی
اولان سنلرده بونک جوازنی بیلر برور ، دیسوردی .
امام شافعی ایسه یوقارده « یتیم کندیستن اذن
آلیندیقه مؤولندیرلر » مالند ک سخته استاد
ایدی بونک مقبر اولیان ک چوکون بونک بونک بونک بونک
جائز اولدیلرینه قائل ایدی . دیگر بر دلیل اولنی
اوزدهده قدامه بن مطعون خفند ک سنی دلیل افتاد
ایدیسوری . قدامه ابن مطعون برادر ی غثان بن
مطعون یتیمه سی عبدالله بن عمره (ر . ع .) تروخ
ایدی . حضرت پیغمبرک و کاف اولونجه : « او
یتیمه در یتیمه کندیستن امر آلیندیقه نکاح
ایدیلر » دیرک او نکاحی در ایشدی ایدی .

[المیسوط ج ۲ ص ۲۱۴]

بعضی تابعین ، یتیمه تروخ اولوندیقه کورد نکاحی
بلوغ قدر موقوفاً صحیح اولور . قیر بلوغه ایزنه
ایتر نکاحی قبول ایدر ، ایتمه سنه نسخ اتمکده
اتدهده ، درلردی . بعضیلری بلوغه ایزنه
قدر یتیمه ک نکاح جائز دکلر ؛ نکاحده خیابار
اولماز ، درلردی . سفیان ثوری ، شافعی وسائر
ایشه بر صوک قوی قول ایشلدر .

امام احمد ، اسحق ، یتیمه دوقوز یاشته کلدکلر
کندی ایتلک تروخ اولورسه نکاحی جائزدر ؛
بعدا بلوغ خیاریده اولماز ؛ درلردی . یونلر
حضرت عائشه ک دوقوز یاشته ایکن زفاف ایدیلر
اولدیلر ، نه سفار ایتلک (ر . ع .) قیر دوقوزیه
کلنجه قایدنر « سولرک استاد ایدیسوردی .

[ترمذی ج ۱ ص ۷۰۲]

امام ابو حنیفه ، پدر و یونلر پدرن یاشقه و یونلر
طرفندن تروخ اولولان صفیر و صفیرک نکاحی
بعدا بلوغ خیاباره تابع اولدیلر قائل ایدی . امام
عبدو بر احتیادی قوی ایدنی . امام ابو یوسف
دخی ابتدالی یونلرله برابر اولدنی حلاله لاکره
رجوع ایدورک سائر و یونلرکده بونک بونک ،
پدرک مقصانه قائم اولمقلرین ، بناء علیه بعدا بلوغ
خیاره بن اولدنی ایلی سوریسوردی .

امام ابوحنیفه ، امام محمد بو سولته عبدالله بن
عمر ، ابو هریره حضرت اتنک ، امام ابو یوسف
عروه بن زبیرک مدلهیلر اتر ایتن یونلر ایلر
صفیر ، صفیر بو خصوصده ولایت عامه نی قیل
ایدن حاک طرفندن تروخ اولوندیقه ظاهر و یونلر
کورد بعدا بلوغ خیابره قائل اولورلر . چونکه مثلا
عموجہ ... ککی و یونلرک تروخینده خیاری اولولر
ک چوکونک ولایت یونلر صوکرا نکاح و شوقده آتاج
دانی اولان حاکک تروخینده خیاری اولولر اولولر
ثابتدر ، برلردی . فقط خاک بن صبیح المروزی ک
روایتنه کورد امام ابو حنیفه حاکک دوشورنده
دوغر یونلرک برنه قائل اولدیلر ، بناء علیه تروخینده
بعدا بلوغ خیاب اولمه جفته قائل ایدی .

اختلاف ایدیلدی . امام مالک بو ، یونلرک پدرک
حقیدر ، یونلرک پدرک صفیریه تروخینه داتر سنلرده
بر دلیل یوقدر . عینی زمانه پدرک شفت و مر حده
دیگر لرنده کورلیمور . دردی . امام شافعی ایسه ،
بالاجناد بونک پدری پدرک مقصانه کوریسوردی .
امام ابو حنیفه ایسه یونون ولیری اجساداً پدره
الحاق ایدیسوردی . [بدایة المجتهد ج ۲ ص ۶]

ابن شبرمه ایله ابوبکر الاصم صفیر ، صفیرک
بلوغه ایزنه قدر نه پدر ، نه یونلرک پدر ونهده
سائر ولیر طرفندن تروخ ایدیلر یونلرک قائل ایدیلر .
بو ای ذاک یوقاریدک سنلره نه دیکلردی معلوم
دکلر ؛ احتیالک سنلر یونلرک نظر لنده ثابت دکلدی .
احتیالک بو سنلری ایشتمه مللردر . فصلک امام
سرخی ، ابوبکرک صایر مقصانه اولان الاصم
ایله شبرمه بولدین قاطره لده قوی بو سنلردی
ایشتمه مللردر . دیه عرفضه یونلر [المیسوط
ج ۲ ص ۲۱۲] باطبع جدی اولنی یونلرک کلدکلر ؛

برنجی ، ایکنی ، اونچی قرن مجری رجالی ارکسته
معلوم اولان بو سنلرک ابن شبرمه ایله ابوبکرده
کری قالیجی دوشونلاییلر . یونلر ایتمه خفند
وارد اولان « وایتوا الیاتی حتی اذا بلغ النکاح
فان اسم منم رشدا ... » آت کره سخته استاد
ایدیسوردی . « ییسلری تجریه ایدیکن ، نکاحه
ارکسته کلدکلر ... » مالنده اولان بو آت
کرهده یونلرک « نکاحه ایزشدکلر » قدر قیدندن
یتیمارک نکاحه ایزشدکلری نکاحی جائز اولیان
بر زمان بولدین ، یونلر بر زمان اولویه ایدی
وهره کک برسنده ایکن تروخلری جائز اولمه ایدی
یونلر (حتی اذا بلغ) غایل بریدک معاسی اولمه ایدی
واعدان تروخ ایدیلر یونلر دیسوردی .

عینی زمانه صفیر اوزرندهک ولایت ، آتاجق
مولی علیک ، ملا وراده صفیرک مکنت دولا ییسه
ثابت اولور . صفیر ، صفیرک حاجت و منفعی
اولیان برلرده ولایتده احتیاج یوقدر ، اونلر یونلر
ملا صفیرک بر شیشی و مالی نزع اتمک ایچون
ولایت اولماز . ایشته نکاحده صفیر و صفیر یونلر
عیلیه بن کرکورد : چوقلرک نکاحه احتیاجی
یوقدر ، بناء علیه بو خصوصده چوقلره هیچ بر
کیسه ولایت حقن جائز دکلر . برده نکاح عمرک
بیتدردر : بلوغ زمانه قدر اولونلی ککی ، صوکرا
دوام ایدیلر ؛ حالیکه انا سائر بعدا بلوغ هیچ بر ولایت
کرهده مللرین ، چوقلرکده ک ولایت بو ککی صوکرا
طاشیمه عبور ایدیلر . [المیسوط ج ۲ ص ۲۱۲]

اصحاب دوزنن صوکرا یونلرک یعنی هنوز بلوغه
ارمیش اولان قیزلرک تروخینده نکاحی ک بونیده تجویز
امام ابو حنیفه صفیرک نکاحی ک بونیده تجویز
ایدیسوردی . « وان ختم الانسواء الی الیاتی ... »
آت کره سخته [یوقاریده آت خفند اوچ بولور
طرز ناول بولدین سولندی . ایشته یونلر
برنجی طرزه کورد] بونک جوازنه اشارت بولور .

ترمذی ج ۲ ص ۲۰۶ ، ابن داود ۲۸۷ موطاً ۱۹۷
« یتیم خفند و امر صاهی دکلر ؛ یتیمه دن
صورولور ، بونک سکونی اقزای برنه کج »
[ابن داود ، نسائی قیزی مؤولندیرک ایستین
کیسه کندیسه داتیلایلر] طبرانی [الکبیر]
« فانلرک نکاحی خفند خفند کندیلرینه تاشیک
[نسائی ج ۲ ص ۱] ابن صیان [صبیحه] امام احمد
سنلده [نکاحی خفند یتیمه ک کندیسه داتیلایلر ،
سکون ایزرسه ، اذن وردی دکلر ، ایا ایتیکنه
کورد نکاحی جائز اولاز] [ابن داود صحیحته ،
نسائی کذا ، حاک مستدرکده] « یتیم کندیسه
داتیلیدیلر نکاح ایدیلر ؛ باکره اذن ورمده
مؤولندیرلر ، بونک اذن صویسدر » ترمذی
ج ۲ ص ۲۰۶ اما مجاه ج ۲ ص ۲۹۶ « یتیم نکاحی
خفند و یونلرک زاده ی صایرده و یونلرک
زمان بابسی باکره قیزندن اذن آلفه مجبوردر .
باکره کذن اذن سکوندر [مسلم ج ۱ ص ۱۴۱]

مالاً نقل ایدیکن بو سنلردن بعضی افنا
و بلوغ شکلده ، بعضیده قضا شکلده ورود
ایقصدر . اتر ایلر یونلر صوکرا اصحاب و خلسای
واشدن دور لرنده دخی یوسفتر نمونه امثال اولی .
بونلرک ظاهری مقادیرک اوزرنده اجتهادی ایجاب
ایتمه برنجی بکی بر قاضیکه وقعی معلوم دکلر .
قدامه بن مطعون زبیرک تروخ دوشغنی کون
تروخ ایدرک : « اولورسه بونلرک خیرو لرنده اولور ،
یا شارصه او نه زبیرک قیزدر » ، دینی ایدی .
عبدالله بن عمر ، کچوک بر قیزی عروه بن زبیرده
عروه بن زبیرده یه شجره برادر لرنک کچوک
قیزلری تروخ ایتدیلر . بری کچوک اولان قیزی
عبدالله بن حسن یه صولته تروخ ایتدیکن زمان
حضرت علی یونلر جائز کورشلر ایدی . عبدالله ک
مسعودک زوجیه سی کچوک قیزی مسیب بن نجبه ک
اولغه تروخ ایتدیکن حالده عبدالله طرفندن اعترافه
اوغرا ایدی . [میسوط سرخی ج ۲ ص ۲۱۲]
[ابن ندیم راجهم « وفاتی ۹۶۰ هـ اولدیلر »
درلردی ک : « بدخی ، صفیریه سی یونلر کچوک
اول و قیزی تروخ ایدیسوردی ک ولید یونلر .. »
حقی عللری یونلر قبول ایدیلر ، دیکلرک پدر
بونلرک پدرن یاشقه و یونلرک صفیر ، صفیرلری
مؤولندیرلر جائزدر . امام مالک صفیر ، صفیرک
تروخلری حتی یونلرک پدر و بریوردی . [المیسوط
الکبری ج ۲ ص ۵] امام شافعی ایسه پدر ایله بونلر
پدری صفیر ، صفیرک تروخینده مساوی عد
ایدیسوردی . [المیسوط ج ۲ ص ۲۱۳]

عصر سعادتده و اصحاب دورنده پدرک صفیر ،
صفیریه سی تروخ ایتکده اولدنی یونلرک سنلردن
ایچیشلری . آنکچون پدرک بو حق عبدالله ابن
شبرمه (۴۰۷-۴۷۴ ق هـ) ابوبکر الاصم
سنلن اولنی اوزده حاکم جور قضا طرفندن قبول
ایدیسوردی . شوغدرک پدرک پدری ایله دیکر
ولیلرک پدر مقصانه قائم اولوب اولویه قاری خفند